

Poëzieclub

Jaarverslag 2023

De Poëzieclub in 2023

1. De organisatie

De Poëzieclub bevordert brede belangstelling voor goede en opmerkelijke poëzie, en doet dat door de uitgave van het poëzietijdschrift *Awater*, het presenteren van recent verschenen poëziebundels als Poëzieclubkeuze en het organiseren van live-evenementen onder de noemer *Awater Live*. Met deze activiteiten wil de Poëzieclub een gids zijn in het rijke landschap van de Nederlandstalige poëzie en een bijdrage leveren aan het tot stand brengen en in stand houden van een gemeenschap van poëziefhebbers, dit samen met onder meer uitgevers, boekhandels, bibliotheken, scholen en literaire organisaties.

De Poëzieclub was de afgelopen jaren betrokken bij de organisatie en de uitreiking van de Grote Poëzieprijs, de Gedichtenwedstrijd en (sinds de eerste editie in 2021) De Johnny. Dat veranderde in 2023. De Grote Poëzieprijs werd overgenomen door Het Veerhuis en De Johnny wordt door dezelfde organisatie onder een andere naam voortgezet. De Gedichtenwedstrijd bleef wel bij de Poëzieclub, maar kon vanwege bestuurswisselingen en personele en financiële beperkingen in 2023 niet worden georganiseerd. (zie verder onder: 4. Bevindingen 2023)

Daarnaast is de Poëzieclub betrokken bij de verkiezing van de Dichter des Vaderlands.

Awater houdt redactie bij Poetry International in Rotterdam. Medio 2024 wordt Westersingel 16 te Rotterdam, het adres van Poetry International, ook het officiële vestigingsadres van de Poëzieclub. De Poëzieclub heeft een Anbi-status.

Culturele codes

Fair Practice Code

De Poëzieclub stelt zich ten doel te werken conform de *Fair Practice Code*. In dat licht hebben we op een voorstel van de redactie van *Awater* een aantal van de vergoedingen voor zowel medewerkers als redactie verhoogd, omdat de verhouding honorarium/aantal woorden per bijdrage niet overal in balans was. We zullen in 2024 met een aangepaste begroting verdere stappen zetten om de salarissen meer in overeenstemming te brengen met de code. Richtlijnen zoals worden ontwikkeld in het overleg van het Letterenfonds met een groot aantal Letterenorganisaties (overleg Vlam) zullen daarbij leidend zijn.

Governance Code Cultuur

De Poëzieclub past de Governance Code Cultuur toe. Er is een klein uitvoerend team en een actief bestuur. Het bestuur is divers in gender en deskundigheid en handelt integer en onafhankelijk. Bestuurder bij Poëzieclub is een onbezoldigde functie. De bedoeling is dat het bestuur zich komend jaar ontwikkelt tot een bestuur op afstand, wat wel betekent dat het team dat uitvoering moet geven aan *Awater*, *Awater Live* en de Gedichtenwedstrijd zal moeten worden versterkt. Jaarverslagen worden op de website geplaatst met vermelding van nevenactiviteiten van de bestuurders.

Code Diversiteit en Inclusie

De Poëzieclub onderschrijft de *Code Diversiteit en Inclusie*. Poëzie is een discipline die uit zijn aard zeer divers is; dat geldt ook voor het publiek. Het streven is die diversiteit ook concreter te maken in de

samenstelling van het bestuur en de teams achter het tijdschrift *Awater*, de evenementen *Awater Live* en de Gedichtenwedstrijd.

2. Financiën

In de loop van 2022 werd duidelijk dat er nieuwe mogelijkheden voor financiering van de Grote Poëzieprijs, De Johnny en de Gedichtenwedstrijd moesten worden gezocht. De afgelopen jaren bekostigde de Poëzieclub de prijzen met bijdragen van diverse private en publieke fondsen en deelnemersgelden. De bijdragen van de Turing Foundation, School der Poëzie en de Maatschappij voor Nederlandse Letterkunde stopten echter in 2022. Andere grote private en publieke fondsen financieren geen prijzen. Ook gaf het Elise Mathilde Fonds te kennen dat zijn bijdrage na een eerdere daling verder zou dalen en dat ook zijn voorkeur uitging naar financiering naar een eventuele educatieve randprogrammering en niet naar de prijzen op zichzelf.

Daarmee was het beschikbare budget voor 2023 te klein om De Gedichtenwedstrijd, De Grote Poëzieprijs en De Johnny te organiseren. Na onderzoek naar de mogelijkheden van een substantieel lager prijzengeld en een minimaal randprogramma, moest het bestuur besluiten de Grote Poëzieprijs in 2023 niet uit te reiken. Dit genereerde enige publiciteit in de dagbladen, op de radio en op internet, waarna zich een sponsor aandiende: het bedrijf Boskalis. Dankzij de steun van Boskalis kon de Grote Poëzieprijs 2023 alsnog worden georganiseerd en uitgereikt. In het verlengde daarvan trad de Poëzieclub in overleg met de Stichting Droom en Daad, die met haar plannen voor het opzetten van een literatuurhuis in het Rotterdamse pand Het Veerhuis mogelijkheden zag om een deel van de prijzen, zowel qua organisatie als financiering over te nemen. Medio 2023 kon een akkoord worden bereikt wat impliceerde dat Het Veerhuis de Grote Poëzieprijs en een prijs voor podiumpoëzie (als opvolger van De Johnny) onder zijn hoede zal nemen. De Gedichtenwedstrijd ging niet mee en voor de voortzetting daarvan zoekt de Poëzieclub in 2024 nieuwe mogelijkheden.

Het Letterenfonds en Stichting Van Beuningen/Peterich hebben *Awater* ook in 2023 structureel ondersteund. Bijzonder ook is de bijdrage van het Justine Borkesfonds – een voormalige deelnemer aan De Gedichtenwedstrijd, wier nalatenschap is ondergebracht in een fonds. Doordat ook de Stichting Van Beuningen een extra bijdrage heeft gegeven voor *Awater*, kon samen met de bijdragen van Lira, het Cultuurfonds en Literatuur Vlaanderen de Poëzieclub ook in 2023 een belangrijke bijdrage leveren aan de verspreiding en appreciatie van de Nederlandstalige poëzie.

De financiële positie van de Poëzieclub is gezond, de stichting sluit het jaar af met een klein tekort, dit wordt opgevangen door het eigen vermogen.

3. Bestuur

In het voorjaar van 2023 (mei) namen voorzitter Xandra Schutte (hoofdredacteur van De Groene Amsterdammer), penningmeester Sarien Zijlstra (zakelijk leider van de School der Poëzie) en algemeen lid Ellen Wilbrink (voormalig directeur Turing Foundation) afscheid van het bestuur. Algemeen bestuurslid Joost R. Swanborn (neerlandicus, Taaldokter) verliet eind 2023 het bestuur.

Metin Citirikkadioglu (auteur, politicoloog en oud-beleidsmedewerker) zette zijn bestuurslidmaatschap voort. In mei kreeg hij gezelschap van de nieuwe voorzitter Jan Baeke (dichter en vertaler en voormalig

programmeur bij Poetry International). In september 2023 trad Katja Nootenboom (zakelijk leider Festival Grasnapsky en zakelijk directeur CATC) als penningmeester tot het bestuur toe.

Eind 2023 waren er nog twee plekken vacant. Begin april 2024 is Anika van de Wijngaard als nieuw lid tot het bestuur toegetreden.

In 2023 kwam het voltallige bestuur 4 keer bijeen; daarnaast voerde het bestuur bilateraal overleg met de redactie van *Awater*.

4. Bevindingen 2023

Awater en Awater Live

In 2023 verschenen (conform opzet) drie edities van het tijdschrift *Awater*. De eerste editie, de zogenaamde wintereditie, was een extra dik nummer over De Staat van de Poëzie, gemaakt in samenwerking met de door het Poëziecentrum Gent uitgegeven *Poëziekrant*.

Awater ontvangt sinds 2021 vierjarige ondersteuning van het Letterenfonds, in de vorm van een vaste, jaarlijkse bijdrage. In 2023 ontving *Awater* ook bijdragen van het Peterich Fonds en een enkele gift.

Voor een uitgebreider verslag van activiteiten en resultaten van *Awater* en *Awater Live* zie verderop onder: 6. *Awater* in 2023

De Grote Poëzieprijs 2023

Met de steun van Boskalis kon de Grote Poëzieprijs 2023 alsnog worden georganiseerd en uitgereikt.

Op Woensdag 17 mei 2023 werd de winnaar van De Grote Poëzieprijs 2023 bekendgemaakt in het radioprogramma Opium op NPO Klassiek. Dichter en beeldend kunstenaar marwin vos (1962) won met de bundel *wilde dood* de vijfde editie van een van de belangrijkste poëzieprijzen in het Nederlandse taalgebied.

De Grote Poëzieprijs bekroont de beste Nederlandstalige bundel van het afgelopen jaar met € 20.000 en is (sinds 2019) de opvolger van de VSB Poëzieprijs.

De andere genomineerden waren: *Mythen en stoplichten* van Alara Adilow (*Prometheus*), *Beginnen voor gevorderden* van Hélène Gelès (*Cossee*), *Introductie van het plot* van Frank Keizer (*Uitgeverij Pluim*) en *Waar is het lam?* van Mustafa Stitou (*De Bezige Bij*).

De jury bestond uit auteur Xavier Roelens, dichter en filmmaker Nafiss Nia en literatuurwetenschapper en schrijver Jeroen Dera.

De jury over de winnaar

"*wilde dood*, trekt vanuit een persoonlijk verlies op onderzoek uit naar de betekenis van rouw. Maar overstijgt al snel het persoonlijke en wordt ook meer dan een verslag van dat onderzoek. Door zijn open intertekstualiteit nodigt hij de lezer uit om zelf op zoek te gaan naar een radicaal andere blik op de wereld. Door verwijzingen naar niet-westerse concepten en rouwrituelen worden we ook op pad naar een oplossing geplaatst, zonder maar één oplossing op te dringen.

wilde dood is niet zomaar de bundel van het jaar. Het is een bundel waar we als jury nog jaren mee zoet zullen zijn, waarbij we meest van al de hoop uitdrukken dat hij iets kan veranderen in het wereldbeeld van de lezers."

De winnaar, zowel als het jurylid Xavier Roelens, uitten rond de uitreiking van de Grote Poëzieprijs hun bedenkingen bij het feit dat de prijs was gefinancierd door Boskalis, een bedrijf waarover vanuit

milieuaspecten en vanwege hun bedrijfsvoering de nodige kritische berichten en artikelen zijn verschenen. De Poëzieclub begrijpt die bedenkingen en is zich bewust van de spanning die bestaat tussen het aanwenden van sponsorgelden voor een culturele activiteit en de herkomst van die sponsorgelden. Culturele activiteiten maken in hun impact en bedoeling eigenlijk altijd deel uit van het publieke domein en daarbij past op zich ook een financiering vanuit publieke middelen. De realiteit is echter dat die publieke middelen niet voldoende voorhanden zijn en dat de culturele sector niet buiten private financiering kan.

5. Blik vooruit

Het blijft ook de komende jaren zoeken naar voldoende middelen om als Poëzieclub de unieke, centrale rol in de Nederlandstalige poëziewereld te behouden en te versterken, als initiator van een poëzietijdschrift dat zich op een breed publiek richt, met aandacht voor nieuw talent en besprekingen van een brede selectie uit nieuw verschenen poëziebundels. De waardering en belangstelling voor het tijdschrift *Awater*, de *Awater Live* programma's en de Gedichtenwedstrijd tonen aan dat de Poëzieclub en *Awater* in een duidelijke behoefte voorzien en een belangrijk onderdeel vormen van de levendige Nederlandse poëziecultuur. Die betekenis laten we niet graag verloren gaan. Als bestuur zijn we ons bewust van de taak die voor ons ligt. Die gaan we met enthousiasme en overtuiging aan. Niet in de laatste plaats omdat we kunnen rekenen op de ongebreidelde inzet van een fantastisch team van redactieleden, recensenten en medewerkers.

April 2024

Het bestuur van stichting Poëzieclub,

Jan Baeke, Metin Citirikkadioglu, Katja Nootenboom, Anika van de Wijngaard

6. *Awater* in 2023

Awater, Awater Live, Awater Poëzieprijs

Awater is het enige algemene Nederlandse poëzietijdschrift dat drie keer per jaar nieuwe poëzie en diverse beschouwende, kritische en enthousiasmerende stukken over poëzie publiceert, naast specifieke rubrieken en – wat uniek is voor het hele veld van publicaties over poëzie in Nederland – vele tientallen recensies van nieuw verschenen poëziebundels.

Daarnaast organiseert Poëzieclub/*Awater* onder de naam *Awater Live* ook live-programma's rond poëzie, meestal in relatie tot een net verschenen of nog te verschijnen editie van het tijdschrift. Bij zo'n *Awater Live* evenement wordt er poëzie ten gehore gebracht, worden dichters of andere makers geïnterviewd en is er aandacht voor poëzie in relatie tot andere kunstvormen of presentatievormen. De *Awater Live* evenementen vinden verspreid door het land plaats en worden georganiseerd in samenwerking met lokale of regionale partners, zoals boekhandels en bibliotheken. Buiten de *Awater Live* bijeenkomsten presenteert *Awater* zich ook op allerlei festivals en poëziemanifestaties met een stand waar edities van het tijdschrift te koop zijn en vaak met korting nieuwe abonnementen kunnen worden afgesloten.

En last but not least reikt *Awater* jaarlijks de *Awater Poëzieprijs* uit. De prijs is de weerslag van de breed geconsulteerde gezamenlijke literaire kritiek van Nederland en Vlaanderen en bestaat uit een geldbedrag van 500 euro en de onvolprezen *Awater Poëzieprijs-mok*.

Awater wordt uitgegeven onder auspiciën van de Poëzieclub. Het merendeel van de abonnees is ook tegelijkertijd lid van de Poëzieclub. Leden van de club ontvangen drie keer per jaar, samen met een nieuwe editie van *Awater*, ook een tot Poëzieclubkeuze uitgeroepen gedichtenbundel.

De kracht van papier, diversiteit en jong talent

De redactie ontvangt van lezers regelmatig complimenten over inhoud en vorm van *Awater*. Anders dan de tijdgeest met zijn online uitingen doet vermoeden, gaat er nog steeds een grote aantrekkingskracht uit van een tijdschrift in papieren vorm: een tijdschrift dat je kunt oppakken, waar je als debutant of beginnend criticus mee kunt zwaaien ('een eerste "echte" publicatie!'), dat je kunt bewaren, door kunt geven of cadeau kunt doen.

Awater is als tijdschrift een vaste waarde voor gevestigde dichters, maar ook een belangrijk medium voor jong talent. Dat vindt er een podium voor nieuw werk en krijgt extra aandacht via poëziecolumns en rubrieken als 'Nieuw verschenen' en 'Debutant interviewt Voorbeeld'. In 2023 ging Nisrine Mbarki in gesprek met haar voorbeeld Anneke Brassinga en Dewi de Nijs Bik interviewde dichter en generatiegenoot Hannah van Binsbergen. In 2023 waren bovendien twee van de drie Clubkeuzebundels afkomstig van debutanten in de poëzie: Erwin Hurenkamp en Eva Meijer. Daarnaast bleek *Awater* door de jaren heen een kweekvijver te zijn voor auteurs van diverse genres: columnisten (Maureen Ghazal, Malika Soudani), interviewers (Dorien Dijkhuis, Joost Baars), recensenten (Nora van Arkel, Maarten Buser, Hettie Marzak, Iduna Paalman, Anne Louïse van den Dool) en essayisten (Maarten van der Graaff, Tijn Nuyts, Kila van der Starre), allemaal namen die onder begeleiding van ervaren redacteurs in *Awater* begonnen en inmiddels als gevestigd gelden.

Elke editie brengt *Awater* een zogenaamd ‘Verstript gedicht’: een cross-over tussen *graphic art* en poëzie. Ook in deze rubriek wisselen bekende illustratoren en aanstormend talent elkaar af: Iris Lam (1993) verstripte een gedicht van Anne Vegter (1958), Bernadet Willemen (1959) een gedicht van Shrinivási en Milan Hulsing (1973) maakte een verstripping van een gedicht van Louis Couperus. Het ‘verstript gedicht’ blijkt een mooie en aansprekende vorm om poëzie te verbeelden.

Vertaalde poëzie

In vrijwel elke editie is werk te lezen van een dichter uit een ander taalgebied, gewoonlijk met een toelichting op dat werk door een vertaler of recensent. In 2023 bood *Awater* vertalingen uit het Engels, Japans en Grieks: Via het Poetry International Festival regelden we vertalingen van de *poet laureate* van de Verenigde Staten, **Ada Limón**, en vroegen haar vertaalster Jeske van der Velden om een toelichting op haar werk te schrijven. Ivo Smits deed hetzelfde voor de Japanse **Takako Arai** en Eveline Mineur vertaalde gedichten uit het Grieks van de hedendaagse dichter **Tonia Tziritza Zacharitou**.

Diversiteit

De redactie streeft ernaar om alle stemmen binnen de poëzie een plek te geven in het tijdschrift. Dit geldt niet alleen voor jong en oud(er), maar ook voor auteurs met een andere dan de Nederlandse achtergrond. Bij het vragen van recensenten wordt speciaal gelet op een goede balans tussen vrouwelijke en mannelijke recensenten. De verdeling is nu 50%-50%, terwijl dat voor 2019 nog 65% man, 35% vrouw was.

Awater Edities 2023



De **wintereditie** was een extra dik nummer over **De Staat van de Poëzie**. In samenwerking met *Poëziekrant* legden we een diverse groep toonaangevende dichters in Nederland (15) en Vlaanderen (15) een enquête voor. Daarnaast hebben wij in samenwerking met *Poetry International* het onderzoek naar de Staat van de Poëzie uitgebreid en vroegen we drie specialisten hun licht laten schijnen op de Nederlandse, de Vlaamse en de internationale poëzie. Dit waren respectievelijk **Rob Schouten**, **Dirk de Geest** en **Jan Baeke**.

Awater-redacteur **Thomas Möhlmann** en *Poëziekrant*-hoofdredacteur **Carl Destrycker** legden een iets ruimere en meer diverse groep toonaangevende dichters een bijgewerkte versie van de *Maatstaf-enquête* uit 1983 voor. Met deze enquête

wilden we een ‘staat van de poëzie’ presenteren. Bij een diverse groep dichters (naar leeftijd, gender, achtergrond en soort poëzie) wilden we de temperatuur meten van de Nederlandstalige dichtkunst. De reacties gaven blijk van een levendig en verscheiden poëzieveld en zorgden voor boeiende metareflecties. De vragen van de enquête en de antwoorden van alle deelnemende dichters vindt u hier: <https://www.poezieclub.nl/151-de-maatstaf-poezie-enquete-revisited.html>

Dichter en criticus **Rob Schouten** signaleerde in zijn essay 'Hé poppelepee! De Nederlandse dichtkunst in de eenentwintigste eeuw' nieuwe geluiden en tendensen, bijvoorbeeld de vervaging van de grens tussen proza en poëzie, en de verschuiving naar poëzie met een meer persoonlijke toets maar met een maatschappelijke boodschap.

Dichter en hoogleraar Literatuurwetenschap en Nederlandse letterkunde **Dirk De Geest** merkt voor de poëzie in Vlaanderen onder meer op dat de zorg voor het klimaat en de aarde een constante is in het jongste werk van uiteenlopende dichters als Herlinda Vekemans, Paul Demets, Xavier Roelens of Peter Verhelst, net als aandacht voor de kwetsbaarheid van het individu en het negatieve effect op de samenleving van het opkomende populisme, de verrechtsing of de discriminatie van bepaalde groepen.

Dichter en voormalig Poetry Festivalprogrammamaker **Jan Baeke** schetst in zijn essay de contouren en ontwikkelingen in de internationale poëziewereld van nu. Hij signaleert een toegenomen politiek-maatschappelijk engagement in de poëzie, maar zonder het pamflettistische dat in de jaren zestig vrij dominant was. Verder noemt hij dat twee ontwikkelingen het internationale poëzielandschap veranderd hebben, te weten de opkomst en alomtegenwoordigheid van internet en sociale media en de toegenomen populariteit van *performance poetry*. Hij ziet de poëtische resultaten van beide ontwikkelingen als twee parallelle stromingen in het poëtisch landschap die naast de doorgaande lijn staan van de poëzie die zich vooral op papier manifesteert.

Verder in dit nummer: **Iris Lam** verstripte een gedicht van **Anne Vegter**, **Rob Schouten** hield het poëziegeschenkgedicht van **Hester Knibbe** en **Miriam Van hee** onder de loep en **Edwin Fagel** schreef een essay over de vier **poëzieprijzen**. Verder een poëziecolumn van **Rodaan Al Galidi**, en van **Pieter de Bruijn Kops** en een toelichting op het werk van de Japanse **Takako Arai** door vertaler Ivo Smits. Voorts werd, zoals in ieder winternummer, de winnaar van de *Awater Poëzieprijs* bekendgemaakt. Dat was **Mustafa Stitou** met *Waar is het Lam?*

Natuurlijk was er ruimte voor vele recensies, van nieuwe bundels van **Pieter Boskma**, **Laura Broekhuysen**, **Rob van Essen**, **Eva Gerlach**, **Judith Herzberg**, **Joke van Leeuwen**, **Iduna Paalman**, **Ester Perquin**, **Anne Vegter**, **Henk van der Waal**, **Co Woudsma** en **Ad Zuiderent**.



In de **zomereditie** stond een interview met Poetry Festivaldichter **Ruth Lasters**, **Roelof ten Napel** schreef een uitgebreid essay over vorm, materiaal en engagement als vervolg op de enquête in de wintereditie en er was nieuw werk van Buddingh'-genomineerde **Alara Adilow** (die de prijs vervolgens won tijdens Poetry Festival) en **Kreek Daey Ouwens**. **Bernadet Willemen** verstripte een gedicht van de Surinaamse dichter **Shrinivási**, en debutant **Nisrine Mbarki** interviewde haar voorbeeld **Anneke Brassinga**.

Via **Poetry International Festival** regelden we vertalingen van de *poet laureate* van de Verenigde Staten, **Ada Limón**, en vroegen haar vertaalster **Jeske van der Velden** om een toelichting op haar werk te schrijven.

Een actueel onderwerp als het **uitgeven van poëzie in eigen beheer** werd belicht door **Edwin Fagel** en **Rob Schouten** maakte een gedicht-analyse van 'Looney tunes' van **Alfred Schaffer** in zijn rubriek 'Onder de loep'. Verder traptten we een nieuwe rubriek, 'En wel hierom' af, en vroegen kersvers Poetry International directeur **Diana Chin-A-Fat** om onze lezers te trakteren op een lievelingsgedicht met motivatie.

Natuurlijk was ook in dit nummer veel aandacht voor de bespreking van nieuwe bundels van **Mattijs Deraedt, Anne van den Dool, Arjen Duinker, Luuk Gruwez, Ingmar Heytze, Philip Huff, Elmar Kuiper, Merlijn Huntjens, Antjie Krog, Lies Gallez, Lamia Makaddam, Sander Meij, Jens Meijen** en **Saskia Stehouwer** en van vertaalde bundels van **Matsuo Bashō, Robert Desnos** en **Farhad Showghi**.



In de **najaarseditie** veel aandacht voor het werk van **Gerrit Kouwenaar**: vijf dichters (**Anne Louïse van den Dool, Hanneke van Eijken, Anna Enquist, Erik Lindner** en **Daniël Vis**) schreven speciaal voor dit nummer een gedicht als reactie op een lievelingsgedicht van Kouwenaar en lichtten kort hun keuze toe. Rob Schouten legde het gedicht 'De wijsheid een witte kelder' van Kouwenaar onder de loep. Verder was er nieuwe poëzie van **Esther Jansma**, een interview met **Nachoem Wijnberg** naar aanleiding van zijn nieuwe bundel en met **Hannah van Binsbergen**, het voorbeeld van debutant **Dewi de Nijs Bik**. Er was vertaalde poëzie van de Griekse **Tonia Tzirita Zacharatou**, toegelicht door vertaalster Eveline Mineur, en **Dorien Dijkhuis** schreef een essay over **literair agentschap** in de Nederlandstalige poëzie.

De prachtige verstripping door **Milan Hulsing** was van het gedicht 'Nachten VII' van **Louis Couperus**, die in 2023 zijn honderdste geboortedag had. Pas aangetreden directeur van PoëzieCentrum Gent **Dave Van Robays** vroegen we naar zijn favoriete gedicht in de rubriek 'En wel hierom'.

Opnieuw tal van recensies in dit nummer, onder andere van werk van **Robin Block, Micha Hamel, Rozalie Hirs, Liesbeth Lagemaat, Jan Lauwereyns, Eva Meijer, Jeroen Messely, Joost Oomen, Idwer de la Parra, Merel van Slobbe, Anouk Smies, Erik Solvanger** en **Lilian Zielstra**, en van vertaalde bundels van **Nouri Al-Jarrah, Claudia Rankine** en **Zheng Xiaoqiong**.

Recensies

Steeds vaker komt het voor dat nieuwe bundels onbesproken blijven, met name van kleinere uitgeverijen. Het aantal plekken waar (serieuze) poëzierecensies worden gepubliceerd is drastisch verminderd. *Awater* is inmiddels het belangrijkste medium voor poëzierecensies door per editie gemiddeld 14 recensies van dichtbundels te plaatsen. In 2023 publiceerden we 44 recensie in drie edities van *Awater*.

Bij de keuze van te recenseren bundels zoeken we naar een balans in het aanbod van grotere en kleinere uitgevers. Zo bespraken we bundels van De Bezige Bij, De Arbeiderspers of Querido, maar ook van uitgevers als Magonia, Marmer, Opwenteling, Studio Kers en Vleugels. Hieronder is de verdeling per uitgeverij te zien:

Uitgever	Aantal recensies
Arbeiderspers	3
Athenaeum-Polak & Van Genneep	1
Atlas Contact	5
Cossee	1
De Bezige Bij	3
Harmonie	1
Jurgen Maas	1
Kopernik	1
Magonia	1
Marmer	1
Nieuw Amsterdam	1
Opwenteling	1
Passage	1
Pluim	1
Podium	2
PoëzieCentrum	5
Prometheus	1
Querido	8
Studio Kers	1
Van Oorschot	1
Vleugels	2
Wereldbibliotheek	1
Wintertuin	1
Totaal	44

Awater Poëzieprijs



De *Awater Poëzieprijs* 2023 ging naar Idwer de la Parra voor zijn bundel *Vlerk*. De feestelijke prijsuitreiking vond plaats tijdens de *Awater Live* editie van 31 januari 2024 in de goedbezochte theaterzaal van de OBA in Amsterdam. De uitreiking markeerde traditiegetrouw ook de afsluiting van

de Poëzieweek.

Website en sociale media

In 2023 werd de website van *Awater/Poëzieclub* aangepast. De Grote Poëzieprijs en De Johnny maken sinds oktober 2023 geen deel meer uit van de activiteiten van de Poëzieclub. Informatie daarover werd dan ook verwijderd. Nieuw toegevoegd aan de website zijn een agenda met belangrijke poëzie-evenementen in Nederland en Vlaanderen en verslagen van bezoeken van de redactie aan poëziefestivals en andere evenementen.

Verder is op de website een overzicht te vinden van alle edities, clubkeuzes en winnende bundels van de *Awater Poëzieprijs*. Recensies die in *Awater* staan worden na enige maanden op onze website geplaatst. Dit bestand bestond eind 2023 uit 517 recensies en is daarmee de grootste verzameling online poëzierecensies in het Nederlandse taalgebied.

Nieuws verspreiden we met name via onze sociale media: Facebook en Instagram. Het aantal volgers is het afgelopen jaar gestaag gegroeid: op Facebook hadden we eind 2023 2.850 volgers (2.700 in 2022), op Instagram 1.650 (1.400 in 2022). Gemiddeld plaatsen we op ieder medium wekelijks ten minste een bericht.

Redactie en Team Productie

In 2023 bestond de redactie uit literair vertaler en recensent Kiki Coumans; dichter en recensent Thomas Möhlmann, dichter en vertaler Vicky Francken en hoofdredacteur Myrte Leffring (dichter, docent en organisator). De redactie werd met ingang van oktober 2023 uitgebreid met dichter en jurist Hanneke van Eijken.

Vanaf juni 2023 bood *Awater* een stageplek aan Emma Blom, Master student Philosophy aan de UvA. Zij maakte onder meer reportageverslagen en verzorgde de rubriek 'Poëzieagenda' in het tijdschrift. Boekverkoper en organisator Alek Dabrowski (bureauredactie) en vormgever Stella Smienk waren verantwoordelijk voor de opmaak, de productie en de distributie van het tijdschrift.

Awater Live

Februari 2023 (Publieksprogramma en livestream)

Op 1 februari werd de wintereditie van poëzietijdschrift *Awater* gepresenteerd in Perdu in Amsterdam, voor een volle zaal en via livestream. Onderdelen uit het tijdschrift werden over het voetlicht gebracht. Hoogleraar Letteren en cultuur van Japan Ivo Smits, ging aanvullend op zijn essay en de vertalingen voor *Awater* in op leven en werk van de Japanse dichteres Takako Arai.

Jan Baeke was te gast om in gesprek met redacteur Thomas Möhlmann de hoofdlijnen uit zijn stuk voor de wintereditie – met de titel *'Zeg je gedicht zijn ogen te sluiten en niet te kijken wie het waar publiceert'* – toe te lichten. Myrte Leffring reikte de vijftiende *Awater Poëzieprijs* uit aan Mustafa Stitou voor zijn bundel *Waar is het lam?* Een verslag met geluidsfragmenten is hier te vinden:

<https://www.poezieclub.nl/poezie-live/15-perdu-amsterdam.html>

Oktober 2023

Op 19 oktober 2023 was *Awater* te gast bij boekhandel De Vries & Van Stockum in Den Haag.

Het was het jaar dat Louis Couperus honderd jaar dood is en Gerrit Kouwenaar honderd zou zijn geworden, vandaar dat aan beiden en aan beider werk in het najaarsnummer van *Awater* aandacht werd besteed.

Er waren interviews met en voordrachten van dichters Hannah van Binsbergen en Dewi de Nijs Bik, en vertaler Eveline Mineur gaf een toelichting op het werk van de Griekse dichter Tonia Tziritza Zacharitou, waarbij zij een gedicht in het Grieks en in vertaling voordroeg.

Het verslag is te lezen op: <https://www.poezieclub.nl/poezie-live/21-de-vries-van-stockum-den-haag.html>

Awater op bezoek bij andere organisaties

Naast de live presentaties onder de noemer van *Awater Live*, bezocht *Awater* ook festivals van andere organisaties en deed er verslag van. *Awater* zet in op het zichtbaar maken van poëzie, waarmee het tijdschrift ook zelf zichtbaarder wordt. Met de verslagen trekt *Awater* ook meer bezoekers naar de eigen website en sociale media-kanalen.

Stagiair Emma Blom deed verslag van de evenementen: DichterBij (Deventer), Dichters van de Prinsentuin (Groningen), PunchOutBattle (rap) (Rotterdam), PoëzieLagogo (Hillegersberg) en Het Mooie Woorden Festival (Utrecht).

En *Awater* was vertegenwoordigd met een verkoopstand tijdens de Nacht van de Poëzie in Utrecht en bij Poetry International Festival in Rotterdam. De verslagen van *Awater* op bezoek bij anderen zijn hier te vinden: <https://www.poezieclub.nl/poezie-live/>

Ledenverloop en promotie

We sloten het jaar af met 729 leden. De afgelopen jaren (tot en met eind 2022) steeg het aantal leden van de Poëzieclub gestaag van 544 (begin 2019) tot 769 (eind 2022). In 2023 tekende zich een lichte daling af, maar het aantal leden is nog altijd boven het niveau van 2021.

Deze daling is lastig eenduidig te verklaren. Een van de redenen kan het geringe aantal edities van *Awater Live* zijn geweest, slechts tweemaal, tegenover viermaal het jaar ervoor. Er was in 2023 onvoldoende financiering om veelvuldig ons op locaties zoals festivals te profileren met ons programma *Awater Live*. Voor 2024 is inmiddels wel financiering gevonden om vaker *Awater Live* evenementen te organiseren.

Toch hebben we in 2023 ook nieuw publiek en nieuwe leden weten te verwerven bij de twee edities van *Awater Live* en door samenwerking met partners als Poetry International en Poëziecentrum Gent, door gerichte wervingsacties met korting, door verspreiding van eerdere edities en clubkeuzebundels aan studenten met interesse voor taal en literatuur, met onze flyer en door advertenties op online media (gratis).

Het aanzienlijk aantal volgers op Facebook en Instagram toont aan dat velen de berichtgeving en activiteiten van *Awater* en de Poëzieclub volgen. In 2024 zullen we gaan kijken hoe we volgers wellicht kunnen bewegen tot het aangaan van een lidmaatschap.

Bij de losse verkoop via de boekwinkel was in 2023 een lichte daling te zien en stond de teller eind 2023 op 146 exemplaren. Het aantal verkooppunten in Nederland en Vlaanderen daalde ook heel licht, naar 33. Daarnaast bleef de mogelijkheid bestaan om rechtstreeks bij ons het tijdschrift aan te schaffen. We ontvingen zowel veel bestellingen van nieuwe edities als bestellingen van oude nummers met korting, ongeveer 100 exemplaren in 2023.

**Stichting Poëzieclub
Herengracht 613
1017 CE Amsterdam**

Jaarrekening 2023

INHOUDSOPGAVE

Rapport

Pagina

Opdracht	3
Algemeen	4

Jaarstukken 2023

Jaarrekening	5
Balans per 31 december 2023	6
Winst- en verliesrekening over 2023	8
Waarderingsgrondslagen	9
Toelichting op de activa	10
Toelichting op de passiva	11
Toelichting op de winst- en verliesrekening	12
Overzicht resultaten per kostenplaats	15

Aan:

**Stichting Poëzieclub
Herengracht 613
1017 CE Amsterdam**

Datum:

29 maart 2024, Diemen

Geacht Bestuur,

Opdracht

De jaarrekening van Stichting Poëzieclub te Amsterdam is door ons samengesteld op basis van de van u verkregen informatie. De jaarrekening bestaat uit de balans per 31 december 2023 en de winst- en verliesrekening over 2023 met de daarbij horende toelichting.

De jaarstukken zijn opgesteld aan de hand van de aan ons verstrekte gegevens en bescheiden, bestaande uit:

1. Bankafschriften
2. In- en verkoopfacturen
3. Bijbehorende bescheiden

Bij een samenstellingsopdracht bent u er verantwoordelijk voor dat de informatie klopt en dat u ons alle relevante informatie aanlevert. Wij hebben onze werkzaamheden, in overeenstemming met de daarvoor geldende regelgeving, dan ook uitgevoerd in de veronderstelling dat u aan deze verantwoordelijkheid heeft voldaan. Als slotstuk van onze werkzaamheden zijn wij door het lezen van de jaarrekening globaal nagegaan dat het beeld van de jaarrekening overeenkwam met onze kennis van Stichting Poëzieclub.

Wij hebben geen controle- of beoordelingswerkzaamheden uitgevoerd die ons in staat stellen om een oordeel te geven of een conclusie te trekken met betrekking tot de getrouwheid van de jaarrekening.

Jessica van der Wiel
Boekservices

Algemeen

Oprichting Stichting

De stichting werd op 5-12-2001 opgericht in Amsterdam.

ANBI

Sinds 18-2-2021 heeft de Poëzieclub de status van culturele ANBI.

Doelstelling

De doelstelling van Stichting Poëzieclub is:

Het bevorderen van de belangstelling en het enthousiasme voor kwalitatief goede Nederlandse en buitenlandse poëzie en de verspreiding daarvan te verbeteren.

Het bestuur

In 2023 vond een bestuurswisseling plaats.

Ultimo 2023 bestond het bestuur uit:

Dhr. M. Çitirikkadioglu, algemeen bestuurslid

Dhr. J.B.C. Baeke, voorzitter

Mevr. K. Nootenboom, penningmeester

Resultaat

Het resultaat van de inkomsten en uitgaven, € 5428 verlies, wordt als volgt verwerkt in de balans:

* € 1093 gaat ten laste van de algemene reserve

* € 4335 gaat ten laste van de bestemmingsreserve Gedichtenwedstrijd (voorheen PdP)

* De bestemmingsreserve Awater blijft gelijk.

Ondertekening door het bestuur

M. Çitirikkadioglu

J.B.C. Baeke

K. Nootenboom

JAARREKENING

BALANS PER 31 december 2023
IN EURO

ACTIVA	2023	2022
Vaste activa		
Totaal vaste activa	0	0
Viottende activa		
Vorderingen		
- Debiteuren	2.226	25.984
- Vorderingen op belastingen	29	253
- Te ontvangen subsidies, vooruitbetaalde kosten	16.397	72.530
	18.652	98.767
Liquide middelen		
- Bank	80.713	63.374
	80.713	63.374
Totaal activa	99.365	162.141

BALANS PER 31 december 2023
IN EURO

PASSIVA

	<u>2023</u>		<u>2022</u>
Stichtingsvermogen			
- Stichtingsvermogen	<u>38.481</u>		<u>43.909</u>
	38.481		43.909
Kortlopende schulden			
- Schulden aan leveranciers	1.903		1.191
- Overige schulden en overlopende passiva	<u>58.981</u>		<u>117.041</u>
	60.884		118.232
Totaal passiva	<u><u>99.365</u></u>		<u><u>162.141</u></u>

**WINST- EN VERLIESREKENING OVER 2023
IN EURO**

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
Ontvangsten		
- Inkomsten uit wedstrijd en verkoop	59.196	84.829
- Ontvangen subsidies privaat	74.171	86.200
- Inkomsten publiek	<u>26.500</u>	<u>56.760</u>
Totaal ontvangsten	159.867	227.789
Uitgaven		
- Beheer personeel	41.085	58.917
- Personeel activiteiten	47.344	57.406
- Materiële productiekosten	53.558	44.067
- Materiële uitvoeringskosten	33.434	60.459
- Promotiekosten	1.998	14.551
- Algemene kosten	<u>4.283</u>	<u>4.596</u>
Totaal kosten	181.702	239.996
Resultaat uit gewone activiteiten	<u>-21.835</u>	<u>-12.207</u>
Rentebaten	671	8
Projectsaldo vorig jaar	14.520	-7.488
Vrijval reservering	<u>1.216</u>	<u>0</u>
Overige baten en lasten	16.407	-7.480
Resultaat	<u><u>-5.428</u></u>	<u><u>-19.687</u></u>

Waarderingsgrondslagen

Grondslagen voor waardering van activa en passiva

Algemeen

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met in Nederland algemeen aanvaarde verslaggevingsregels. De jaarrekening is opgesteld in euro's. Activa en passiva worden gewaardeerd tegen nominale waarde, tenzij een andere waarderingsgrondslag is vermeld.
De grondslagen zijn ten opzichte van het voorgaande jaar niet gewijzigd.

Vorderingen

Vorderingen worden gewaardeerd op de nominale waarde onder aftrek van noodzakelijk geachte voorzieningen voor oninbaarheid.

Grondslagen voor bepaling van het resultaat

Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de inkomsten en de kosten en andere lasten over het jaar.

Inkomsten

Onder inkomsten wordt verstaan de ontvangen bijdragen uit verkopen, subsidies en donaties.

Kosten

De kosten worden bepaald op historische basis en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben.

Afschrijvingen en overige waardeverminderingen

De Stichting heeft geen vaste activa.

TOELICHTING OP DE BALANS IN EURO

ACTIVA IN EURO

	<u>31-12-2023</u>	<u>31-12-2022</u>
Debiteuren		
- Debiteuren	<u>2.226</u>	<u>25.984</u>
	<u>2.226</u>	<u>25.984</u>
Belastingen en premies sociale verzekeringen		
- Te ontvangen omzetbelasting	<u>29</u>	<u>253</u>
	<u>29</u>	<u>253</u>
Overige vorderingen en overlopende activa		
- Vooruitbetaalde kosten	6.100	7.530
- Te ontvangen subsidie	9.638	65.000
- Te ontvangen rente	<u>659</u>	<u>0</u>
	<u>16.397</u>	<u>72.530</u>
Liquide middelen		
- Tegoeden Rabobank	<u>80.713</u>	<u>63.374</u>
	<u>80.713</u>	<u>63.374</u>

De vooruitbetaalde kosten zijn kosten voor het eerste nummer van Awater in 2024.

De te ontvangen subsidies bestaan uit:

- Een bedrag van € 8.738 aan verbruikte maar nog niet ontvangen subsidie van het Cultuurfonds voor het project Ontwikkelen en Ontmoeten. De totale toegezegde subsidie bedroeg € 12.500. De rest van die subsidie zal in 2024 gebruikt worden.

- Een toegezegde subsidie van Stichting van Beuningen van € 900 voor Awater live in 2023.

TOELICHTING OP DE BALANS IN EURO

PASSIVA IN EURO

	<u>31-12-2023</u>	<u>31-12-2022</u>
Stichtingsvermogen		
Algemene Reserve	4.719	4.719
Bestemmingsreserve PdP/Gedichtenwedstrijd	27.466	44.643
Bestemmingsreserve Awater	11.724	14.234
- Bij: Resultaat boekjaar	-5.428	-19.687
Stand per 31 december	<u>38.481</u>	<u>43.909</u>
Kortlopende schulden		
Openstaande crediteuren	<u>1.903</u>	<u>1.191</u>
Belastingen en premies sociale verzekeringen		
- Te betalen omzetbelasting	803	0
	<u>803</u>	<u>0</u>
Overige schulden en overlopende passiva		
- Vooruit ontvangen abonnementsgelden Awater	30.185	29.999
- Reservering project winnaar GPP	0	1.216
- Te betalen kosten	6.326	708
- Vooruitontvangen subsidies	21.667	70.598
	<u>58.178</u>	<u>102.521</u>

De reservering voor het project van de winnaar van de Grote Poëzieprijs 2021 is grotendeels opgegaan aan de uitvoering van het project in 2022. Het restant bleef ongebruikt en is in 2023 toegevoegd aan het resultaat.

Specificatie "Te betalen kosten":

Clubkeuze 2023	5.062
Abonnementenland	298
Clubkeuze coördinatie	120
Bankkosten december	20
Terug te boeken overmaking Mollie	60
Accountantskosten jaarwerk	766
	<u>6.326</u>

Specificatie "Vooruitontvangen subsidies":

Letterenfonds Awater 2024	15.000
Stichting van Beuningen voor Awater	6.667
	<u>21.667</u>

Deze laatste subsidie betreft een eenmalige bijdrage van € 10.000 die in 3 jaar gebruikt wordt voor het verhogen van de auteurshonoraria van Awater.

**TOELICHTING OP DE WINST- EN VERLIESREKENING
IN EURO**

	<u>31-12-2023</u>	<u>31-12-2022</u>
Ontvangsten		
Inkomsten uit wedstrijd en verkoop		
- Ingestuurde gedichten	9.818	30.979
- Inzendingen bundels	1.250	4.527
- Abonnementen Awater	43.145	42.557
- Losse verkoop en clubkeuze	1.693	1.690
- Verkoop top-100 bundel	0	476
- Advertenties Awater	3.090	4.400
- Giften en sponsors	200	200
	<u>59.196</u>	<u>84.829</u>
Ontvangen subsidies privaat		
- Stichting Lira	1.200	13.700
- Elise Mathilde Fonds	0	35.000
- Maatschappij der Nederlandse Letteren	0	5.000
- Stichting van Beuningen	19.233	25.000
- Cultuurfonds	8.738	7.500
- Boskalis	45.000	0
	<u>74.171</u>	<u>86.200</u>
Inkomsten publiek		
- Letterenfonds	15.000	30.000
- Literatuur Vlaanderen	4.500	12.500
- COA HR subsidie	0	7.260
- Stichting Justine Borkes	7.000	7.000
	<u>26.500</u>	<u>56.760</u>

**TOELICHTING OP DE WINST- EN VERLIESREKENING
IN EURO**

	<u>31-12-2023</u>	<u>31-12-2022</u>
Uitgaven		
Personele kosten		
- Kosten administratie	3.590	4.106
- Kosten fondsenwerving	0	2.784
- Bureauredactie Awater	16.050	16.275
- Productie en bureau	850	6.450
- Coördinatie PdP	13.545	27.702
- Publiciteit Awater en PDP	7.050	1.600
	<u>41.085</u>	<u>58.917</u>
Personele activiteiten		
- Kosten Jury	22.660	19.631
- Redactiekosten	5.020	5.480
- Auteurshonoraria *	12.710	16.262
- Honoraria overige activiteiten	1.530	2.399
- Presentatie	1.750	3.850
- Lezingen en optredens	3.275	9.564
- Vrijwilligerskosten	32	100
- Bestuurskosten	217	120
- Overige personele kosten	150	0
	<u>47.344</u>	<u>57.406</u>
Materiële productiekosten		
- Clubkeuze	16.246	10.431
- Drukwerk	26.811	20.478
- Vormgeving	3.776	3.501
- Kosten Mollie/Abonnementenland	3.872	5.827
- Portiekosten	812	1.361
- Reis en verblijf redactie/productie/jury	1.742	1.953
- Overige voorbereidings-/productiekosten	299	516
	<u>53.558</u>	<u>44.067</u>
Materiële uitvoeringskosten		
- Prijzengeld	29.015	55.015
- Zaalhuur/techniek	3.156	3.379
- Reiskosten podium	94	295
- Catering podium	1.032	1.770
- Decor-, aankledingskosten	137	0
	<u>33.434</u>	<u>60.459</u>

*In 2023 zijn de honoraria voor de medewerkers van Awater verhoogd, mede dankzij een subsidie van Stichting van Beuningen van € 10.000. € 3.333 van deze subsidie is in mindering gebracht op de auteurshonoraria, in 2023 werd € 16043 uitgekeerd. Het totaalbedrag in 2022 was desondanks hoger doordat er toen ook een jubileumbundel uitgegeven is.

**TOELICHTING OP DE WINST- EN VERLIESREKENING
IN EURO**

	<u>31-12-2023</u>	<u>31-12-2022</u>
Uitgaven vervolg		
Promotiekosten		
- Mailings	476	1.015
- Promotie algemeen	198	2.779
- Website	1.324	10.578
- Overige publiciteitskosten	0	179
	<u>1.998</u>	<u>14.551</u>
Algemene kosten		
- Huisvesting	2.900	3.600
- Kantoorkosten	35	0
- Bankkosten	692	892
- Rentekosten	0	5
- Overige algemene kosten *	656	99
	<u>8.279</u>	<u>33.698</u>

* De overige algemene kosten in 2023 bestonden voornamelijk uit een overschrijding van de HR-subsidie met € 652.

Overzicht resultaten per kostenplaats

OPBRENGSTEN

	Algemeen	Awater	PDP	Eindtotaal
Ingestuurde gedichten			9.818	9.818
Inzendingen bundels			1.250	1.250
Abonnementen Awater		43.145		43.145
Losse verkoop en clubkeuze		1.635	59	1.693
Advertenties Awater		3.090		3.090
Giften en sponsors		200		200
Lira		1.200		1.200
Stichting van Beuningen		19.233		19.233
Cultuurfonds			8.738	8.738
Subsidie Boskalis			45.000	45.000
Letterenfonds		15.000		15.000
Literatuur Vlaanderen			4.500	4.500
Stichting Justine Borkes			7.000	7.000
Ontvangen rente	671			671
Projectoverboekingsrekening			14.520	14.520
Vrijval reservering			1.216	1.216
Totaal opbrengsten	671	83.503	92.101	176.275